

ENFORTIMENT DE L'EDUCACIÓ AUTÒNOMA ZAPATISTA DEL CARGOL IV DE MORELIA

DEFINICIÓ

Elaboració de dos llibres que corresponen a la matèria de naturalesa i la de producció per al primer nivell de les escoles zapatistes secundàries del Caracol IV, Chiapas, Mèxic.

DESCRIPCIÓ

Un dels objectius de l'Educació Autònoma és la creació dels nostres propis materials per a totes les escoles.

Des que iniciem l'organització de l'educació autònoma el setembre de 1999 fins ara no hem deixat d'avançar i produir materials que actualment s'estan usant a les escoles comunitàries. També des de la creació de les secundàries autònomes hem estat treballant en l'elaboració de matèries per als tres nivells de secundària.

Aquest any ens proposem com a meta poder portar a impremta almenys dos dels llibres que ja s'han estat treballant i practicat a les escoles. Com a comissions d'educació i després d'analitzar els materials que tenim, hem decidit que aquest any siguin les matèries de naturalesa i la de producció i art les que es duguin a impremta.

El contingut d'aquestes dues matèries per al primer nivell de secundària en el cas de naturalesa i primer i segon nivell en el cas de producció i art, ja està pràcticament acabat i fins i tot ja s'està utilitzant a les escoles. El que ara volem és preparar-lo, dissenyar-lo de manera didàctica i imprimir-lo perquè ja arribi a les escoles en forma de llibre i no en fotocòpies com fins ara s'està utilitzant.

ANTECEDENTS

Presentació de l'ONEAI

L'ONEAI, Organització de la Nova Educació Autònoma Indígena, com el seu nom indica és una organització autònoma i Indígena de tots els pobles que formem els 3 Municipis i 13 Regions autònomes, que formen el Caracol IV *Torbellino de nuestras palabras*.

Creem aquesta organització per portar endavant tota l'educació de nens, joves i adults de les comunitats zapatistes.

Està formada per 215 educadors de les escoles comunitàries, 50 educadors de les escoles secundàries.

L'educació que volem

1. Volem crear la nostra educació autònoma tenint en compte tant els coneixements generals com els coneixements del nostre poble que sempre s'han deixat de costat. Que es respecti la participació de tot el nostre poble en aquesta educació.
2. Llitem per acabar amb la mala educació que ens intenta imposar el mal govern del sistema neoliberal. Intentem acabar amb una educació que només deixa després del seu pas milers d'analfabets.

3. Volem una educació que no discrimini ningú. Una bona educació tant per a homes com per a dones, que enforteixi la igualtat sense importar sexe, color, raça o religió.
4. Volem una educació que respecti i enforteixi la nostra cultura, la nostra llengua, la nostra saviesa i els nostres valors. Que ens ensenyi el col·lectivisme, la unitat, el companyerisme, la disciplina i l'organització. Que ens ensenyi quins són els nostres drets i a defensar-los amb dignitat. On aprenguem la igualtat entre homes i dones, on se'ns ensenyi l'amor al treball, a la nostra terra, als nostres germans i que es respecti la vida i la naturalesa.
5. Una educació que ens ensenyi la història verdadera de la nostra comunitat, municipi, caracol, del nostre país i del món; que reculli i enforteixi la nostra cultura, perquè es mantingui viva. Una educació on es respecti i enforteixi la forma d'educació que ens donen els nostres pares, avis, els nostres pobles; i que alhora aprenguem d'altres que també busquen i lluiten per una bona educació.
6. Volem que la nostra educació es basi en la teoria i a la pràctica, on el que s'aprengui serveixi per resoldre les nostres dificultats personals, familiars i comunitàries. Que tot el que aprenguem ens sigui estri en la vida i ho puguem posar en pràctica. Que ens ensenyi algun ofici o tècnica bona per a les nostres feines i vides, que inclogui els nostres mestres naturals que tenen diferents oficis i la saviesa dels nostres pobles.
7. Una educació que sigui en els nostres idiomes (tzeltal, tzotzil, tojolabal i castellà).
8. Una educació en la que participem els educadors i educadores, els nens, pares de família, ancians, promotors de salut, de producció, autoritats i junta de bon govern.
9. Que ens doni bon exemple, que ens ensenyi el respecte a la nostra vida i a la naturalesa. On tots aprenguin a deixar enrere la por i la vergonya.
10. Una bona educació en la que ja no existeixi l'analfabetisme. Que els nens i nenes surtin ben preparats perquè ells són el nostre futur. Amb més coneixement seran capaços de resoldre, d'educar i portar per bon camí la nostra autonomia.

OBJECTIUS

OBJECTIUS GENERALS DE L'EDUCACIÓ

- . Que tots els nens, nenes i joves dels nostres pobles puguin rebre una bona educació. L'educació serà gratuïta per a tots sense importar sexe, color, religió, etc. Educació sense discriminació i amb igualtat.
- . Aprendre del nostre poble, valorar la nostra cultura, llengua, tradició i costums i no deixar que es perdin. La nostra educació no ha d'oblidar qui som, d'on venim i com volem viure.
- . Acabar amb l'analfabetisme que durant aquests anys ens van imposar. Que cap nen o nena no es quedi sense aprendre a llegir i a escriure.
- . La creació de materials, llibres, vídeos etc. que recullin tota la saviesa del nostre poble. Ser capaços amb els anys de crear totes les nostres matèries a llengua materna (tzotzil, tzeltal, tojolabal i castellà) perquè no es perdi el nostre idioma. Que totes les escoles comptin amb els materials necessaris per capacitar els nostres nens i nenes que són el nostre futur.
- . Tenir un equip tècnic de la zona capaç de realitzar tot aquest treball editorial, capaç d'elaborar matèries, dissenyar llibres i fins i tot recolzar altres comissions en l'elaboració

dels seus materials. Un equip tècnic encarregat dels ordinadors, etc. que siguin capaços de treure qualsevol material per a la nostra educació.

. Continuar avançant en l'educació; van dir que no podríem i ja tenim escoles en totes les comunitats; van dir que no podríem i estan funcionant les secundàries; tot i que falta molt camí per recórrer. Continuar avançant i continuar creant més nivells d'educació per als nostres joves i fins i tot adults.

. Tenir un bon equip d'educació, d'educadors i educadores ben capacitats i preparats per atendre a les escoles zapatistes.

. Impartir totes les classes a llengua materna.

ACTIVITATS

. Realització de 6 tallers per a l'elaboració dels dos llibres a imprimir.

. Realització de 4 tallers de capacitació amb els educadors per a la utilització dels llibres.

. 24 reunions per coordinar les feines d'elaborant altres matèries necessàries per al funcionament de les secundàries.

. Capacitacions mensuals a cada regió per als educadors de les secundàries.

. Recolzar en la creació de projectes productius i/o artístics en totes les secundàries perquè serveixin per a l'auto finançament d'altres activitats i de les secundàries en general.

. Trobada de nens anual a nivell zona

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

. Tallers per a l'elaboració dels llibres a imprimir: per poder aconseguir el nostre objectiu de portar a impremta dos llibres complets per al primer nivell de secundària; es realitzaran els 6 primers mesos de 2010 un taller de mes de 4 dies, en els quals participaran les comissions d'educació i l'equip tècnic. Aquests tallers serviran per coordinar les feines de disseny i maquetació dels llibres a imprimir.

L'equip tècnic i la comissió d'educació som els encarregats de l'elaboració dels materials, encara que estem aprenent, per tant, aquests tallers alhora ens serveixen de capacitació per continuar avançant.

El treball d'elaboració d'aquests llibres ja està començat des de 2009 i en gran part està preparat.

. Tallers de capacitació sobre la utilització dels llibres per als educadors:

Una vegada els llibres impresos i ja preparats per arribar a totes les secundàries, es duen a terme 4 tallers de capacitació amb els educadors per posar en pràctica la utilització d'aquests llibres. Aquests tallers es realitzaran des de setembre fins a desembre de 2010 i es duran a terme en el Caracol, on es desplaçaran els educadors, equip tècnic i les comissions de totes les regions.

Amb aquests tallers el que volem és recolzar els educadors a entendre bé el material, posar-lo en pràctica, compartir dubtes i experiències i al mateix temps endur-se els llibres per començar a utilitzar-los a les escoles.

. Reunions de coordinació del treball d'elaboració d'altres materials:

Les escoles secundàries començaran el 2010 el seu tercer nivell i per tant no podem descuidar l'elaboració de materials o temes que hauran de continuar sortint dia a dia per

arribar el més aviat possible a les escoles; tots aquests materials arribaran en un futur a convertir-se en llibres com els que presentem en aquest projecte.

Aquest treball l'estan fent les comissions d'educació juntament amb l'equip tècnic de la zona i és una feina que per grups anem realitzant pràcticament tots els dies. En aquestes reunions (dos cada mes) ens ajuntem per coordinar les nostres feines, veure com anem avançant, llegir i discutir la feina que cada grup presenta etc.

També aquestes reunions es converteixen en "cercles d'estudi" en els quals entre tots llegim i entenem bé els materials que ja aniran a les escoles. També tots junts intentem completar les parts que veiem que falten i preparar activitats, dinàmiques i exercicis perquè es puguin realitzar a les escoles.

Una vegada aquests materials estudiats, entesos i preparats, se'n van a totes les secundàries de la zona.

. Tallers de capacitació amb els educadors de les secundàries.:

Durant tot l'any, gairebé mensualment, a cada regió es donen capacitacions als educadors de les secundàries. Aquests tallers els duen a terme les comissions i equip tècnic de cada regió; lliuren els temes que ja estan preparats per a les secundàries i tots junts estudien i posen en pràctica les dinàmiques i exercicis preparats; és a dir es comparteix l'aprenentatge en els cercles d'estudi amb tots els educadors per a que ells puguin compartir i treballar aquests materials amb els alumnes en les secundàries.

. Suport a la creació de projectes productius i/o artístics:

Des que es van iniciar les secundàries, un dels objectius fonamentals ha estat l'anar aconseguint que aquestes escoles sigui autosuficients a través de la realització tant de projectes productius com de la realització de diverses artesanies per poder comercialitzar. Actualment ja funcionen alguns d'aquests projectes; hi ha diverses escoles amb horta col·lectiva de la qual treuen verdures per a l'alimentació dels alumnes, en altres amb menys possibilitats de cultiu d'hortes s'estan començant granges d'animals que es puguin tant comercialitzar com servir d'aliment a les escoles i hi ha ja en funcionament des de fa dos anys i multiplicant-se una piscifactoria en una de les escoles secundàries.

A través de projectes, capacitacions, reunions etc. volem continuar impulsant la producció i la creació d'artesanies a totes les escoles secundàries.

. Anualment es realitza una trobada de nens de totes les regions; aquesta trobada es realitza a finals de setembre i tots els nens de les escoles secundàries, acompanyats dels seus delegats, comissions d'educació i altres autoritats, es desplacen al Caracol on compartiran en 3 dies tot l'aprenentatge a les seves escoles durant l'any.

En aquests tres dies es realitzen activitats esportives, culturals, etc. i el més important, es realitza una olimpíada del saber on, de manera pública totes les secundàries mostren l'aprenentatge als pares de família, convidats i autoritats de la zona.